

1 Moram li se obratiti sudu ili postoji i druga mogućnost?

Sporovi se mogu riješiti sudskim ili izvansudskim putem.

Jedan je od izvansudskih načina rješavanja sporova **mirenje**. Mirenje je izvansudski način dobrovoljnog rješavanja sporova koji provodi neovisni i nepristrani miritelj. Miritelj olakšava komunikaciju među strankama u pokušaju pronalaska rješenja spora. Pregovori u okviru mirenja povjerljivi su te miritelj ne smije voditi postupak mirenja na način koji ostavlja dojam da je miritelj ovlašten za donošenje obvezujućih odluka. Miritelj može biti javni bilježnik, odvjetnik ili bilo koja druga fizička osoba koju stranke u sporu imenuju, a koja je ovlaštena djelovati putem pravne osobe (kao što su miritelji pri tijelu za mirenje u području osiguranja koji djeluju preko Estonske udruge za osiguranje (*Eesti Kindlustusseltside Liit*) i Estonskog ureda za osiguranje motornih vozila (*Eesti Liikluskindlustuse Fond*)). Tijelo za mirenje subjekt je povezan s državnom ili lokalnom agencijom, kao što je povjerenstvo za zaštitu autorskih prava (*autoriõiguse komisjon*). Sporazum o nagodbi koji je postignut u okviru postupka mirenja čini izvršnu ispravu u skladu s uvjetima utvrđenima zakonom, pod uvjetom da je sud sporazum proglasio izvršivim, te ga se može dostaviti sudskom izvršitelju na obvezno izvršenje. Ako je miritelj javni bilježnik ili odvjetnik, sporazum o nagodbi u pogledu imovinskopravnog zahtjeva ili sporazum o nagodbi u pogledu zahtjeva koji nije imovinskopravni, pod uvjetom da se u pogledu potonjeg zahtjeva može postići kompromisni sporazum, na zahtjev stranaka u postupku mirenja može ovjeriti javni bilježnik te ga uputiti na obvezno izvršenje. U takvom slučaju sud ne mora proglasiti sporazum o nagodbi izvršivim. Sporazum o nagodbi koji je potvrdilo tijelo za mirenje obvezujući je za stranke te ga sud ne mora proglasiti izvršivim. **Arbitraža** je druga metoda alternativnog rješavanja sporova. Budući da arbitražno vijeće imenuju same stranke u sporu, mogu biti sigurne u znanje, iskustvo i nepristranost arbitara. Stranke isto tako imaju pravo izabrati jezik postupka, mjerodavno pravo te pravila postupka. Arbitražno vijeće može se imenovati samo za jedan predmet (*ad hoc*) ili djelovati stalno. Stalno arbitražno vijeće u Estoniji jest Arbitražno vijeće Javnobilježničke komore (*Notarite Koja vahekohus*). U Estoniji sporovi koji proizlaze iz prekograničnog poslovanja često se rješavaju pred Arbitražnim sudom **Estonske trgovačke i industrijske komore** (*Eesti Kaubandus-Tööstuskoja arbitraažikohus* (EKTk)). Odluka koju donese estonsko arbitražno vijeće imenovano na stalnoj osnovi čini izvršnu ispravu bez potrebe da je sud proglasi izvršivom. Odluke koje donesu druga arbitražna vijeća, uključujući *ad hoc* arbitražna vijeća i ona u drugim državama, sud mora prvo proglasiti izvršivima kako bi podlijegale obveznom izvršenju. Osim arbitražnih vijeća i povjerenstava za mirenje, postoje povjerenstva za izvansudsko rješavanje određenih vrsta sporova.

Na primjer, radni sporovi mogu se prvo uputiti **povjerenstvu za radne sporove** (*töövaidluskomisjon*). Povjerenstvo za radne sporove neovisno je tijelo koje rješava pojedinačne radne sporove i kojem se mogu obratiti i zaposlenici i poslodavci. Rješavanje radnih sporova u okviru povjerenstva za radne sporove uređeno je **Zakonom o rješavanju radnih sporova** (*individuaalse töövaidluse lahendamise seadus*). Za rješavanje sporova putem povjerenstva za radne sporove ne naplaćuju se državne pristojbe. Povjerenstvo za radne sporove može rješavati sporove koji proizlaze iz radnih odnosa. Kad je riječ o novčanoj tražbini, iznos tražbine mora biti opravdan i nema ograničenja za obraćanje povjerenstvu za radne sporove. U zahtjevu koji se podnosi povjerenstvu za radne sporove moraju biti navedene okolnosti koje su važne za spor. Na primjer, kada se osporava otkaz, potrebno je navesti vrijeme i razlog otkaza. U zahtjevu treba opisati prirodu neslaganja između stranaka, odnosno što zaposlenik ili poslodavac, prema mišljenju podnositelja zahtjeva, nije učinio ili što je učinio u suprotnosti sa zakonom. Zahtjevu je potrebno priložiti dokaze kojima se potkrepljuju tvrdnje iznesene u zahtjevu (npr. ugovor o radu, uzajamni sporazumi ili korespondencija između zaposlenika i poslodavca itd.) ili upućivanja na druge dokaze ili svjedoke. Ako podnositelj zahtjeva smatra nužnim pozvati svjedoka na raspravu, ime i adresa svjedoka trebaju se navesti u zahtjevu. Odluka povjerenstva za radne sporove koja proizvodi učinke čini izvršnu ispravu i može se dostaviti sudskom izvršitelju na obvezno izvršenje. U određenim okolnostima povjerenstvo za radne sporove može svoju odluku proglasiti odmah izvršivom. Ako se stranka u sporu ne slaže s odlukom povjerenstva za radne sporove, ta stranka može pokrenuti postupak pred pokrajinskim sudom (*maakohus*) radi odlučivanja o istom radnom sporu, a to može učiniti u roku od mjesec dana od dana primitka prijepisa odluke. U tom slučaju odluka povjerenstva za radne sporove ne proizvodi učinke.

Tražbine koje proizlaze iz ugovora između potrošača i trgovca može rješavati **Povjerenstvo za potrošačke sporove** (*tarbijakaebuste komisjon*). Rješavanje potrošačkih sporova uređeno je **Zakonom o zaštiti potrošača** (*tarbijakaitse seadus*). Povjerenstvo za potrošačke sporove nadležno je za rješavanje domaćih i prekograničnih potrošačkih sporova koji proizlaze iz ugovora između potrošača i trgovca, a koje je pokrenuo potrošač, ako je jedna od stranaka u sporu trgovac s poslovnim nastanom u Republici Estoniji. Povjerenstvo je nadležno i za rješavanje sporova koji se odnose na gubitke nastale zbog neispravnog proizvoda, pod uvjetom da je moguće utvrditi gubitak. Ako je utvrđena činjenica da je uzrokovan gubitak, ali nije moguće utvrditi točan iznos gubitka, na primjer u slučaju nenovčanih gubitaka ili gubitaka koji nastaju u budućnosti, iznos naknade utvrđuje sud. Povjerenstvo ne rješava sporove povezane s pružanjem negospodarskih usluga od općeg interesa, obrazovnim uslugama koje pružaju pravne osobe javnog prava ili zdravstvenim uslugama koje pružaju zdravstveni stručnjaci pacijentima radi procjene, održavanja ili liječenja njihova zdravstvenog stanja, uključujući propisivanje, izdavanje na recept i davanje lijekova i medicinskih proizvoda. Nadalje, Povjerenstvo ne rješava sporove koji se odnose na tražbine koje nastaju zbog smrti, fizičke ozljede ili narušavanja zdravlja ili sporove za koje je postupak rješavanja propisan drugim zakonima. Takve sporove rješavaju nadležne ustanove ili sudovi (npr. osim sudova, sporove koji proizlaze iz ugovora o najmu stana mogu rješavati i povjerenstva za sporove povezane s najmom). Zahtjev koji podnese potrošač razmotrit će se te će ishod postupka rješavanja spora strankama biti dostupan u roku od 90 dana od uzimanja zahtjeva potrošača u razmatranje. U slučaju složenih sporova taj se rok može produljiti. Odluka Povjerenstva za potrošačke sporove mora se provesti u roku od 30 dana od dana objave na internetskim stranicama Odbora za zaštitu potrošača (*Tarbijakaitseamet*), osim ako je odlukom predviđeno drukčije. Popis trgovaca koji nisu postupili u skladu s odlukama Povjerenstva objavljuje se na internetskim stranicama Odbora za zaštitu potrošača. Međutim, odluka Povjerenstva ne može biti predmet obveznog izvršenja, što znači da se ne može podnijeti sudskom izvršitelju u tu svrhu. Trgovac koji je upisan na popis briše se s popisa nakon što taj trgovac postupi u skladu s odlukom Povjerenstva nakon upisa na popis ili nakon što je prošlo više od 12 mjeseci od upisa tog trgovca na popis. Ako se stranke u sporu ne slažu s odlukom Povjerenstva te ne postupe u skladu s njom, za rješavanje istog spora mogu se obratiti pokrajinskom sudu. Trgovac u pisanom obliku obavješćuje Odbor za zaštitu potrošača o činjenici da je postupio u skladu s odlukom ili da je predmet upućen pokrajinskom sudu, pri čemu prilaže presliku zahtjeva podnesenog pokrajinskom sudu. Odbor za zaštitu potrošača može i sam, uz suglasnost potrošača i kao njegov zastupnik, pokrajinskom sudu na odlučivanje uputiti spor koji je Povjerenstvo riješilo u slučaju da trgovac nije postupio u skladu s odlukom, a spor je važan za primjenu određenog zakona ili drugih propisa ili za kolektivne interese potrošača.

Sporove koji proizlaze iz ugovora o najmu stana može rješavati **povjerenstvo za sporove povezane s najmom**. Rješavanje sporova povezanih s najmom uređeno je **Zakonom o rješavanju sporova povezanih s najmom** (*üürivaidluse lahendamise seadus*). Povjerenstva za sporove povezane s najmom ne rješavaju sporove u kojima su financijske tražbine veće od 3200 EUR. Povjerenstvo za sporove povezane s najmom može uspostaviti lokalna uprava te ono rješava sporove povezane s najmom koji nastaju na njezinu području. U Estoniji je povjerenstvo za sporove povezane s najmom uspostavljeno samo u Tallinnu. U zahtjevu koji se podnosi povjerenstvu za sporove povezane s najmom mora se navesti zahtjev podnositelja zahtjeva i činjenice na kojima se temelji, a zahtjevu se mora priložiti ugovor o najmu, dokazi kojima se potkrjepljuju navodi navedeni u zahtjevu i druge relevantne dokazne isprave. Odluka povjerenstva za sporove povezane s najmom koja proizvodi učinke čini izvršnu ispravu te je se može dostaviti sudskom izvršitelju na obvezno izvršenje. Ako se stranka u sporu ne slaže s odlukom povjerenstva za sporove povezane s najmom, ta stranka može isti spor povezan s najmom uputiti pokrajinskom sudu u roku od 20 dana od dana primitka odluke povjerenstva. U tom slučaju odluka povjerenstva za sporove povezane s najmom ne proizvodi učinke. Rješavanje sporova koje provode prethodno navedena povjerenstva nije obvezni prethodni postupak, odnosno ako stranke ne žele ili ne mogu riješiti spor izvansudskim putem, svoj zahtjev mogu uputiti sudu. Sud i nadležno izvansudsko povjerenstvo ne mogu istodobno odlučivati o istom zahtjevu.

2 Postoji li vremensko ograničenje za pokretanje sudskog spora?

Odnosi privatnog prava uređeni su načelom privatne autonomije, što znači da vjerovnik može slobodno odlučiti kad će izvršiti svoju tražbinu protiv dužnika. Međutim, u interesu pravne jasnoće i stabilnosti prava, dužnik se može pozvati na rok zastare ako vjerovnik nije prijavio tražbinu u određenom roku. Sud ili drugo tijelo za rješavanje sporova primjenjuje rok zastare samo ako osoba koja podliježe obvezi plaćanja to zatraži. Stoga tražbine vjerovnika ne istječu istekom roka zastare. Međutim, ako tražbina podliježe zastari, a osoba koja podliježe obvezi plaćanja pozove se na istek roka zastare, sud neće provesti raspravu o tražbini niti donijeti presudu s obzirom na nju.

Rok zastare za tražbine koje proizlaze iz transakcija iznosi tri godine.

Rok zastare za tražbine koje proizlaze iz transakcija iznosi deset godina ako osoba koja podliježe obvezi plaćanja namjerno ne ispuni svoje obveze.

Rok zastare za tražbine koje se odnose na prijenos vlasništva nad nepokretnom imovinom, na opterećivanje nepokretne imovine stvarnim pravom, na prijenos ili prekid stvarnog prava ili na promjene sadržaja stvarnog prava iznosi deset godina.

Rok zastare za tražbinu koja proizlazi iz zakona iznosi deset godina od trenutka dospelosti tražbine, osim ako je drukčije predviđeno zakonom.

Rok zastare za tražbinu koja proizlazi iz nezakonito prouzročene štete iznosi tri godine od trenutka kad je nositelj prava postao ili trebao postati svjestan štete i osobe koja je obvezna nadoknaditi tu štetu.

Rok zastare za tražbinu koja proizlazi iz imovinske koristi stečene bez osnove iznosi tri godine od trenutka kad je nositelj prava postao ili trebao postati svjestan nastanka potraživanja koje proizlazi iz imovinske koristi stečene bez osnove.

Rok zastare za zahtjev za izvršenje redovitih obveza, osim zahtjeva za izvršenje obveza uzdržavanja djeteta, iznosi tri godine za svaku zasebnu obvezu neovisno o pravnoj osnovi zahtjeva.

Rok zastare za zahtjev za izvršenje obveza uzdržavanja djeteta iznosi deset godina za svaku zasebnu obvezu.

Rok zastare za zahtjeve za povrat koji proizlaze iz prava vlasništva i za tražbine koje proizlaze iz obiteljskog prava ili nasljednog prava iznosi 30 godina od trenutka dospelosti tražbine, osim ako je drukčije predviđeno zakonom.

Zahtjevi za povrat koji proizlaze iz prava vlasništva protiv neovlaštenog posjednika ne zastarijevaju.

Određeni zahtjevi koji proizlaze iz radnih odnosa imaju rok zastare za obraćanje sudu. Na primjer, rok za podnošenje zahtjeva povjerenstvu za radne sporove ili sudu radi priznavanja prava koja proizlaze iz radnih odnosa i zaštite u slučaju kršenja prava iznosi četiri mjeseca. Pred sudom se može pokrenuti postupak, odnosno povjerenstvu za radne sporove podnijeti zahtjev, za opoziv otkaza ugovora o radu u roku od 30 kalendarskih dana od primitka odluke o otkazu. U roku od 30 kalendarskih dana od primitka odluke o otkazu zaposlenik može sudu ili povjerenstvu za radne sporove podnijeti zahtjev za osporavanje otkaza kao protivnog načelu dobre vjere, osim ako je poslodavac otkazao ugovor zbog povrede ugovora o radu koju je počinio zaposlenik; rok za podnošenje zahtjeva za isplatu plaća iznosi tri godine.

3 Trebam li se obratiti sudu u ovoj državi članici?

Okolnosti u kojima o predmetu može odlučivati estonski sud utvrđene su odredbama o međunarodnoj nadležnosti. Predmet je u nadležnosti estonskog suda ako estonski sud može odlučivati o tom predmetu u skladu s odredbama o svojim ovlastima i nadležnosti ili na temelju ugovora o nadležnosti, osim ako je zakonom ili nekim međunarodnim sporazumom predviđeno drukčije. Međunarodna nadležnost nije isključiva nadležnost, osim ako je zakonom ili međunarodnim sporazumom propisano drukčije. Odredbe estonskog **Zakona o parničnom postupku** (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) o međunarodnoj nadležnosti primjenjuju se samo ako to nije drukčije uređeno nekim međunarodnim sporazumom ili sljedećim uredbama Europske unije:

Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima;

Uredba Vijeća (EZ) br. 2201/2003 o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1347/2000;

Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja;

Uredba (EU) br. 650/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka i prihvaćanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju;

Uredba (EU) br. 655/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima.

4 Ako je tako, kojem bih se točno sudu morao obratiti u ovoj državi članici s obzirom na to gdje ja živim i gdje druga stranka živi, odnosno s obzirom na druge aspekte mog predmeta?

Na temelju **opće nadležnosti** utvrđuje se sud pred kojim je moguće pokrenuti postupak protiv osobe te izvršavati druge radnje u postupku u odnosu na određenu osobu, osim ako je zakonom predviđeno da se postupak mora pokrenuti ili radnja izvršiti pred drugim sudom.

Na temelju **izborne nadležnosti** utvrđuje se sud pred kojim je moguće pokrenuti postupak protiv osobe i moguće izvršavati druge radnje u postupku u odnosu na osobu osim opće nadležnosti.

Na temelju **isključive nadležnosti** utvrđuje se sud koji ima isključivu nadležnost u određenom parničnom postupku. Nadležnost u izvanparničnim predmetima isključiva je, osim ako je zakonom predviđeno drukčije.

Na temelju **opće nadležnosti** postupak protiv fizičke osobe pokreće se pred sudom nadležnim prema mjestu njezina boravišta, a postupak protiv pravne osobe pred sudom nadležnim prema mjestu njezina sjedišta. Ako mjesto boravišta fizičke osobe nije poznato, postupak protiv te osobe može se pokrenuti pred sudom nadležnim prema njezinu zadnjem poznatom mjestu boravišta.

Ako, u skladu s općim odredbama, predmet nije u nadležnosti estonskog suda ili se nadležnost ne može odrediti, a zakonom ili nekim međunarodnim sporazumom nije predviđeno drukčije, o tom će predmetu odlučivati Pokrajinski sud u Harjuu (*Harju Maakohus*) pod sljedećim uvjetima:

o predmetu se u Republici Estoniji mora odlučivati u skladu s određenim međunarodnim sporazumom

podnositelj zahtjeva državljanin je Republike Estonije ili mu je u Estoniji mjesto boravišta te podnositelj zahtjeva nema nikakve mogućnosti za zaštitu svojih prava u nekoj stranoj državi ili se od podnosioca zahtjeva ne može očekivati da to učini
predmet se u znatnoj mjeri odnosi na Estoniju zbog drugog razloga, a podnositelj zahtjeva nema nikakve mogućnosti za zaštitu svojih prava u nekoj stranoj državi ili se od podnosioca zahtjeva ne može očekivati da to učini.

Pokrajinski sud u Harjuu nadležan je i za odlučivanje o predmetu ako je predmet u nadležnosti estonskog suda, ali nije moguće točno odrediti koji je estonski sud nadležan za taj predmet. To se primjenjuje i kada je utvrđena estonska nadležnost, ali nije točno navedeno koji je sud nadležan.

Na temelju **isključive (obvezne) nadležnosti** pred sudom nadležnim prema mjestu gdje se nalazi nepokretna imovina pokreću se postupci koji se odnose na sljedeće:

zahtjev koji se odnosi na priznavanje postojanja prava vlasništva, ograničenog stvarnog prava ili drugog tereta na nepokretnoj imovini ili priznavanje nepostojanja takvih prava ili tereta ili zahtjev koji se odnosi na druga prava na nepokretnoj imovini;

utvrđivanje granica ili podjele nepokretne imovine;

zaštita posjeda nepokretne imovine;

zahtjev u odnosu na stvarno pravo koje nastaje na temelju vlasništva nad stanom;

zahtjev koji se odnosi na obvezno izvršenje u pogledu nepokretne imovine;

zahtjev koji proizlazi iz ugovora o najmu ili ugovora o poslovnom najmu koji se odnosi na nepokretnu imovinu ili drugog ugovora za uporabu nepokretne imovine u skladu sa zakonom o obveznim odnosima ili iz valjanosti takvih ugovora.

Postupak povezan sa služnosti, teretom ili pravom prvenstva u odnosu na imovinu pokreće se pred sudom u čijoj se nadležnosti imovina nalazi.

Na temelju isključive (obvezne) nadležnosti postupak za poništenje nepoštenih standardnih uvjeta ili za prekid i povlačenje preporuke uvjeta od strane osobe koja je preporučila primjenu uvjeta pokreće se pred sudom koji je nadležan prema mjestu poslovanja tuženika ili, ako ne postoji, pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta ili sjedišta tuženika. Ako tuženik nema mjesto poslovanja, boravište ili registrirano sjedište u Estoniji, postupak se pokreće pred sudom pod čijom su se mjesnom nadležnosti primjenjivali standardni uvjeti.

Postupak pravne osobe za ukidanje odluke nekog tijela ili za proglašavanje odluke nevažećom pokreće se pred sudom koji ima isključivu nadležnost u mjestu sjedišta pravne osobe.

Estonski sud može odlučivati o bračnom sporu u sljedećim slučajevima:

barem jedan od bračnih drugova državljanin je Republike Estonije ili je bio državljanin u trenutku sklapanja braka;

oba bračna druga imaju boravište u Estoniji;

jedan bračni drug ima boravište u Estoniji, osim ako presuda očito ne bi bila priznata u državi čiji je državljanin jedan od bračnih drugova.

U slučaju bračnog spora o kojem treba odlučivati estonski sud, postupak se na temelju isključive nadležnosti pokreće pred sudom koji je nadležan prema mjestu zajedničkog boravišta bračnih drugova ili, ako ne postoji, pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta tuženika. Ako tuženik nema boravište u Estoniji, postupak se pokreće pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta zajedničkog maloljetnog djeteta stranaka ili, ako nemaju zajedničko maloljetno dijete, pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta tužitelja.

Ako je utvrđeno skrbništvo nad imovinom odsutne osobe jer je osoba nestala ili ako je osobi određen skrbnik zbog ograničene poslovne sposobnosti ili ako je osobi određena zatvorska kazna, postupak za razvod braka protiv te osobe može se pokrenuti pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta tužitelja. Estonski sud može odlučivati o predmetu koji se odnosi na utvrđivanje očinstva ako je barem jedna od stranaka državljanin Republike Estonije ili barem jedna od stranaka ima boravište u Estoniji. U slučaju spora radi utvrđivanja očinstva o kojem treba odlučivati estonski sud, postupak se na temelju isključive nadležnosti pokreće pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta djeteta. Ako djetetovo boravište nije u Estoniji, postupak se pokreće pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta tuženika. Ako tuženikovo boravište nije u Estoniji, postupak se pokreće pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta tužitelja. Isto se primjenjuje na predmete povezane s uzdržavanjem.

Na temelju **izborne nadležnosti** postupak koji se odnosi na materijalni zahtjev može se pokrenuti protiv fizičke osobe i pred sudom koji je nadležan prema mjestu njezina privremenog boravišta ako je osoba tamo živjela dulje zbog radnog odnosa ili službe, studija ili drugog takvog razloga. Postupak koji se odnosi na gospodarsku ili profesionalnu djelatnost tuženika isto se tako može pokrenuti pred sudom koji je nadležan prema mjestu poslovanja.

Pravna osoba koja se temelji na članstvu, uključujući poduzeće, ili član, partner ili dioničar tog poduzeća mogu na temelju izborne nadležnosti pokrenuti postupak koji proizlazi iz takvog članstva ili udjela protiv člana, partnera ili dioničara pravne osobe i pred sudom koji je nadležan prema mjestu sjedišta pravne osobe.

Ako osoba ima boravište ili sjedište u stranoj državi, postupak koji se odnosi na materijalni zahtjev protiv te osobe može se na temelju izborne nadležnosti pokrenuti i pred sudom u čijoj se nadležnosti nalazi imovina na koju se odnosi tužbeni zahtjev ili pred sudom u čijoj se nadležnosti nalazi druga imovina te osobe. Ako je imovina unesena u javni registar, postupak se može pokrenuti pred sudom koji je nadležan prema mjestu registra u koji je upisana imovina.

Ako je riječ o tražbini u skladu sa zakonom o obveznim odnosima, postupak se može pokrenuti pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta ili sjedišta dužnika. Ako je tražbina osigurana nekim predmetom, postupak se može pokrenuti i pred sudom koji je nadležan prema mjestu u kojem se nalazi taj predmet.

Postupak za naplatu tražbine osigurane hipotekom ili povezane s teretom na imovini ili neki drugi postupak povodom slične tražbine može se pokrenuti i pred sudom koji je nadležan prema mjestu u kojem se nalazi nepokretna imovina, pod uvjetom da je dužnik vlasnik registrirane nepokretne imovine osigurane hipotekom ili imovine pod teretom.

Postupak protiv vlasnika stana koji proizlazi iz pravnog odnosa povezanog s vlasništvom stana može se na temelju izborne nadležnosti pokrenuti i pred sudom u čijoj se nadležnosti nalazi predmetni stan.

Postupak zbog povrede ugovora ili postupak za proglašenje ugovora ništavim može se na temelju izborne nadležnosti pokrenuti i pred sudom u čijoj bi nadležnosti bila izvršena predmetna ugovorna obveza.

Na temelju izborne nadležnosti potrošač može postupak zbog povrede ugovora ili odnosa iz članaka 35., 46. i 52., članka 208. stavka 4., članka 379. i 402., članka 635. stavka 4. i članka 709., 734. i 866. **Zakona o obveznim odnosima (võlaõigusseadus)** ili postupak zbog povrede bilo kojeg drugog ugovora sklopljenog s poduzećem koje ima sjedište ili mjesto poslovanja u Estoniji pokrenuti i pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta potrošača.

Navedeno se ne primjenjuje na postupke zbog povrede ugovora o prijevozu.

Ugovaratelj osiguranja, korisnik osiguranja ili druga osoba koja ima pravo od osiguravatelja zahtijevati ispunjenje obveza iz ugovora o osiguranju može na temelju izborne nadležnosti pokrenuti postupak zbog neispunjenja obveza iz ugovora o osiguranju protiv osiguravatelja pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta ili sjedišta te osobe.

U slučaju osiguranja od odgovornosti ili osiguranja zgrade, nepokretne ili pokretne imovine zajedno sa zgradom ili nepokretnom imovinom, postupak protiv osiguravatelja na temelju izborne nadležnosti može se pokrenuti i pred sudom u čijoj je nadležnosti počinjena radnja ili nastupio događaj koji su uzrokovali štetu ili u čijoj je nadležnosti uzrokovana šteta.

Zaposlenik može na temelju izborne nadležnosti pokrenuti postupak zbog povrede ugovora o radu i pred sudom koji je nadležan prema mjestu njegova boravišta ili mjestu rada.

Postupak u kojem se traži naknada štete uzrokovane kaznenim djelom može se na temelju izborne nadležnosti pokrenuti i pred sudom u čijoj je nadležnosti počinjena radnja ili nastupio događaj koji su uzrokovali štetu ili u čijoj je nadležnosti uzrokovana šteta.

Postupak koji se odnosi na uspostavu prava nasljeđivanja, na tražbine nasljednika prema posjedniku ostavine, na tražbine koje proizlaze iz oporuke ili ugovora o nasljeđivanju ili na zahtjev za namirenje nužnog dijela ili podjelu ostavine može se na temelju izborne nadležnosti pokrenuti i pred sudom u čijoj je nadležnosti preminula osoba imala boravište u trenutku svoje smrti. Ako je preminula osoba bila državljanin Republike Estonije, ali u trenutku smrti nije imala boravište u Estoniji, postupak se može pokrenuti i pred sudom u čijoj je nadležnosti preminula osoba imala posljednje boravište u Estoniji. Ako preminula osoba nije imala boravište u Estoniji, postupak se može pokrenuti pred Pokrajinskim sudom u Harjuu.

Postupak protiv nekoliko tuženika može se pokrenuti pred sudom koji je nadležan prema mjestu boravišta ili sjedišta jednog od tuženika po tužiteljevu izboru. Ako se protiv jednog tuženika može pokrenuti više postupaka na temelju istih okolnosti, svi se postupci mogu pokrenuti pred sudom pred kojim se mogao pokrenuti postupak koji se odnosi na jedan tužbeni zahtjev ili neke od tužbenih zahtjeva koji proizlaze iz iste činjenice.

Protutužba se može podnijeti sudu pred kojim je pokrenut postupak pod uvjetom da se na protutužbu ne primjenjuje isključiva nadležnost. Navedeno se primjenjuje i u slučajevima kada bi se, u skladu s općim odredbama, protutužba trebala podnijeti sudu strane države.

Postupak treće strane s neovisnim zahtjevom može se pokrenuti pred sudom koji odlučuje u glavnom predmetu.

Postupak povezan sa stečajnim postupkom ili stečajnom masom protiv osobe u stečaju, stečajnog upravitelja ili člana stečajnog odbora, uključujući postupak za isključenje imovine iz stečajne mase, može se pokrenuti pred sudom koji je proglasio stečaj. Postupak za prihvaćanje tražbine može se pokrenuti i pred sudom koji je proglasio stečaj.

Osoba u stečaju može pokrenuti postupak povezan sa stečajnom masom, uključujući postupak za povrat, pred sudom koji je proglasio stečaj.

Ako se postupak pokreće pred sudom koji nije sud opće nadležnosti tuženika, to se mora opravdati sudu.

Ako bi predmet istodobno mogao biti u nadležnosti nekoliko estonskih sudova, podnositelj zahtjeva ima pravo odabrati sud kojem će podnijeti zahtjev. U tom će slučaju o predmetu odlučivati sud koji je prvi zaprimio zahtjev.

5 Kojem bih se točno sudu trebao obratiti u ovoj državi članici s obzirom na prirodu mog predmeta i vrijednost spora?

U Estoniji se nadležnost ne određuje na temelju prirode predmeta ni na temelju njegove vrijednosti.

6 Mogu li sam pokrenuti sudski postupak ili to moram učiniti putem posrednika, primjerice odvjetnika?

Osim ako je zakonom predviđeno drukčije, stranke (tužitelj, tuženik, treća strana) mogu u postupku sudjelovati osobno ili ih može zastupati zastupnik s poslovnom sposobnošću u parničnim postupcima. Osobnim sudjelovanjem u predmetu stranka u postupku ne gubi pravo na zastupnika ili savjetnika u tom predmetu.

Poslovna sposobnost u parničnim postupcima znači sposobnost neke osobe da svojim radnjama u parničnim postupcima pred sudom ostvaruje prava i ispunjava obveze. Osoba u dobi od najmanje 18 godina ima punu poslovnu sposobnost. Osobe s ograničenom poslovnom sposobnošću nemaju poslovnu sposobnost ni u parničnim postupcima, osim ako se ograničenje poslovne sposobnosti odrasle osobe ne odnosi na ostvarivanje prava i ispunjavanje obveza u parničnim postupcima. Maloljetna osoba u dobi od najmanje 15 godina ima pravo sudjelovati u postupku uz svojeg pravnog zastupnika.

Ugovorni zastupnik na sudu može biti odvjetnik ili neka druga osoba koja posjeduje barem državno priznatu diplomu magistra prava, jednakovrijednu kvalifikaciju u smislu članka 28. stavka 22. [Zakona o obrazovanju Republike Estonije](#) (*Eesti Vabariigi haridusseadus*) ili odgovarajuću kvalifikaciju neke druge države.

Pravnu osobu na sudu zastupa član njezina upravnog odbora ili tijela koje zamjenjuje upravni odbor (pravni zastupnik), osim ako je zakonom ili statutom te pravne osobe predviđeno zajedničko pravo zastupanja. Član upravnog odbora može vođenje predmeta pred sudom delegirati ugovornom zastupniku.

Postojanje takvog zastupnika ne dovodi u pitanje sudjelovanje pravnog zastupnika, tj. člana upravnog odbora te pravne osobe, u postupku.

Ako se to zahtjeva zakonom, zastupnika osobe imenuje sud.

7 Kome točno podnosim zahtjev za pokretanje spora: prijammom uredu ili uredu sudskog službenika ili nekoj drugoj službi?

U zahtjevu se mora navesti naziv suda kojem se taj zahtjev namjerava podnijeti. Zahtjev se može podnijeti i elektroničkim putem na portalu <https://www.e-toimik.ee/> prijavljivanjem u sustav s pomoću osobne iskaznice. Zahtjev se može podnijeti i elektroničkim putem, **odnosno faksom ili slanjem na adresu e-pošte uspostavljenu u tu svrhu**. Ako se zahtjev podnosi sudu osobno, treba ga uručiti u pisarnici relevantnog suda.

8 Na kojem jeziku mogu podnijeti zahtjev? Mogu li to učiniti usmeno ili zahtjev mora biti u pisanom obliku? Mogu li zahtjev poslati faksom ili elektroničkom poštom?

Postupci pred sudovima i administrativni poslovi u sudovima provode se na estonskom jeziku. Zahtjev se mora podnijeti na estonskom jeziku i u pisanom obliku. Zahtjev koji se podnosi sudu mora biti potpisan; može se podnijeti i u elektroničkom obliku s digitalnim potpisom putem portala

<https://www.e-toimik.ee/> prijavljivanjem s pomoću osobne iskaznice ili se može poslati e-poštom u obliku koji sadržava digitalni potpis. Zahtjev se može poslati faksom ili e-poštom bez digitalnog potpisa samo ako će se potpisani zahtjev podnijeti sudu što je prije moguće.

9 Postoje li posebni obrasci za pokretanje postupaka, a ako ne, kako moram izložiti predmet? Je li potrebno uvrstiti neke elemente u spis?

Ne postoji standardni obrazac za takve zahtjeve. U zahtjevu se mora navesti sljedeće:

imena, adrese i podaci za kontakt sudionika u postupku te svih zastupnika
naziv suda

jasno izražen zahtjev tužitelja (predmet tužbe)

činjenične okolnosti koje čine temelj te tužbe (razlog za tužbu)

dokazi kojima se dokazuju okolnosti koje čine razlog za tužbu te posebno upućivanje na činjenice koje tužitelj želi dokazati pojedinačnim dokazom
pristaje li tužitelj na to da se o predmetu odlučuje u pisanom postupku ili želi li da sud održi raspravu o predmetu

vrijednost tužbe, osim kada se tužba odnosi na isplatu određenog novčanog iznosa

popis priloga zahtjevu

potpis ili, za dokument koji se prenosi elektroničkim putem, digitalni potpis sudionika u postupku ili njegova zastupnika.

Ako tužitelj želi da se o tužbi odlučuje u pisanom postupku, tužitelj to mora navesti u tužbi.

Ako tužitelja u postupku zastupa zastupnik, u tužbi se moraju navesti i podaci o tom zastupniku. Ako tužitelj želi pomoć tumača ili prevoditelja tijekom postupka, tužitelj to mora navesti u zahtjevu te, ako je moguće, navesti i podatke o tom tumaču ili prevoditelju.

Ako se postupak pokreće pred sudom koji nije sud opće nadležnosti tuženika, to se mora opravdati sudu.

Osim navedenih informacija, u zahtjevu za razvod braka moraju se navesti imena i datumi rođenja zajedničke maloljetne djece bračnih drugova, osobe koja uzdržava i odgaja tu djecu i osobe s kojom ta djeca žive te prijedlog uređenja roditeljskih prava i odgoja djece nakon razvoda.

Ako je tužitelj ili tuženik pravna osoba upisana u javni registar, zahtjevu se prilaže i preslika kartice registra, izvadak iz registra ili potvrda o upisu u registar, osim ako sud te podatke može samostalno provjeriti u registru. Ostale pravne osobe moraju navesti druge dokaze koji se odnose na postojanje i pravnu sposobnost te pravne osobe.

10 Hoću li morati platiti sudske troškove? Ako hoću, kada? Hoću li morati plaćati odvjetnika od samog podnošenja zahtjeva?

Za razmatranje podneska, žalbe ili zahtjeva naplaćuje se državna pristojba. Iznos državne pristojbe ovisi o vrijednosti predmeta spora (u [Prilogu 1. Zakonu o državnim pristojbama](#) (*riigilõivuseadus*)) ili je utvrđen kao određeni iznos ovisno o vrsti zahtjeva. Državna pristojba ne naplaćuje se za odlučivanje o zahtjevu za pravnu pomoć niti ako se podneseni zahtjev odnosi na naknadu plaća ili potporu za uzdržavanje te u drugim slučajevima predviđenima Zakonom o državnim pristojbama.

Državna pristojba plaća se prije podnošenja zahtjeva za izvršenje neke radnje. Tuženika će se obavijestiti o zahtjevu te će se izvršiti drugi postupci koji proizlaze iz radnje za koju je državna pristojba naplaćena tek nakon plaćanja državne pristojbe. Ako državna pristojba nije u cijelosti plaćena, sud će podnositelju zahtjeva odobriti rok u kojem mora platiti cijeli iznos. Ako državna pristojba nije plaćena do datuma dospelja, zahtjev se neće uzeti u razmatranje. Ako je iznos državne pristojbe koja je plaćena za tužbeni zahtjev uzet u razmatranje manji od onog propisanog zakonom, sud će zahtijevati plaćanje državne pristojbe u iznosu propisanom zakonom. Ako tužitelj ne plati državnu pristojbu do datuma dospelja koji je odredio sud, sud neće odlučivati o tužbi u mjeri koja odgovara tužbenom zahtjevu.

Prilikom plaćanja državne pristojbe u nalogu za plaćanje mora se navesti radnja za koju se plaća državna pristojba. Ako državnu pristojbu plaća druga osoba, navodi se i ime te osobe. Ako nakon podnošenja zahtjeva sud zatraži plaćanje dodatne državne pristojbe, referentni broj koji je utvrdio sud mora se navesti i pri plaćanju državne pristojbe putem kreditne institucije.

Plaćanje nužnih i opravdanih troškova ugovornog zastupnika općenito se nalaže stranci protiv koje je donesena presuda. Za dodjelu naknade za troškove ugovornog zastupnika nije potrebno dostaviti dokaze o plaćanju tih troškova; za dobivanje naknade dovoljan je račun izdan za pružanje pravnih usluga. Plaćanje ugovornog zastupnika prije podjele i utvrđivanja troškova postupka o kojima odlučuje sud nije uređeno Zakonom o parničnom postupku; o tome bi se u ugovoru o pružanju pravnih usluga trebali sporazumjeti pružatelj pravnih usluga i osoba koju će zastupati.

11 Mogu li zatražiti pravnu pomoć?

Pravna pomoć odobrava se sudioniku u postupku koji je fizička osoba i koji u trenutku podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć ima boravište u Republici Estoniji ili drugoj državi članici Europske unije ili je državljanin Republike Estonije ili druge države članice Europske unije. Boravište se utvrđuje na temelju članka 62. Uredbe (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća. Drugim sudionicima u postupku koji su fizičke osobe pravna pomoć odobrava se samo ako to proizlazi iz međunarodnog sporazuma.

Pravna pomoć odobrava se osobi koja je zatraži pod sljedećim uvjetima:

osoba koja zatraži pravnu pomoć ne može platiti troškove postupka zbog svoje financijske situacije ili ih može platiti samo u jednom dijelu ili u obrocima i opravdano se smatra da će ishod namjeravanog postupka biti povoljan.

Pretpostavlja se da će sudjelovanje u postupku biti uspješno ako se u zahtjevu za čije se podnošenje traži pravna pomoć na pravno uvjerljiv način iznose razlozi za podnošenje zahtjeva te navode činjenice koje idu u prilog tome. Pri procjeni uspješnosti sudjelovanja osobe koja traži pravnu pomoć u postupku u obzir se uzima i važnost predmeta za tu osobu.

Fizičkoj osobi neće se dodijeliti pravna pomoć:

ako se pretpostavlja da troškovi postupka nisu dvostruko veći od prosječnog mjesečnog dohotka osobe koja je zatražila pravnu pomoć, izračunano na temelju prosječnog mjesečnog dohotka u posljednja četiri mjeseca prije podnošenja zahtjeva i umanjeno za poreze i obvezne doprinose za osiguranje, iznose propisane za ispunjenje obveze uzdržavanja koja proizlazi iz zakona i razumne troškove kućanstva i prijevoza;

ako osoba koja je zatražila pravnu pomoć može pokriti troškove postupka iz postojeće imovine koja se može prodati bez većih poteškoća i u pogledu koje se zahtjev za plaćanje može podnijeti u skladu sa zakonom.

Kad je riječ o pravnim osobama, samo neprofitne udruge ili zaklade uvrštene na popis neprofitnih udruga ili zaklada koje se koriste poticajima za porez na dohodak ili istovrijedne neprofitne udruge i zaklade koje imaju sjedište u Republici Estoniji ili drugoj državi članici Europske unije imaju pravo podnijeti zahtjev za pravnu pomoć radi ostvarenja svojih ciljeva, pod uvjetom da podnositelji zahtjeva dokažu da zahtjev za pravnu pomoć u području zaštite okoliša ili potrošača ili bilo kojeg drugog javnog interesa podnose radi sprječavanja potencijalnog nanošenja štete zakonski zaštićenim pravima velikog broja ljudi te pod uvjetom da se ne može pretpostaviti da troškove mogu podmiriti iz svoje imovine ili da te troškove mogu platiti samo u jednom dijelu ili u obrocima. Pravna pomoć koju druge estonske pravne osobe privatnog prava mogu zatražiti jest potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja državne pristojbe za žalbu. Ostalim se stranim pravnim osobama pravna pomoć dodjeljuje samo na temelju međunarodnog sporazuma.

12 Kada se smatra da je moj postupak službeno pokrenut? Hoće li mi nadležna tijela dati neke povratne informacije o tome je li moj predmet pravilno izložen?

Tužba se smatra podnesenom u trenutku kada je zaprimljena na sudu. To se primjenjuje samo ako je tužba tuženiku uručena na neki kasniji datum. Ako sud odbije uzeti zahtjev u razmatranje, sud neće tuženiku uručiti tužbu. Ako je zahtjev u skladu sa zakonskim zahtjevima, sud će donijeti rješenje i uzeti ga u razmatranje. Ako zahtjev nije u skladu sa zahtjevima, sud će tužitelju odobriti rok u kojem ga mora ispraviti. Sud će donijeti rješenje kojim zahtjev uzima u razmatranje ili odbija to učiniti ili odobrava rok za ispravak u razumnom vremenu. Sud će tužitelja obavijestiti o tome da je zahtjev uzet u razmatranje.

13 Hoću li dobiti detaljne informacije o rasporedu sljedećih događaja (poput roka u kojem moram uložiti dokument za obranu)?

Sud će sudionika obavješćivati o napretku postupka donošenjem upravnih rješenja. Sud će donijeti upravno rješenje u kojem će utvrditi rok za odgovor tuženika i kojim će ga istodobno obavijestiti da je zahtjev uzet u razmatranje.

Posljednji put ažurirano: 11/08/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.